

Sveriges elförsörjning

Fjärrvärmeavtal kan rivas efter chockavgiften

Mer än hälften av alla bostäder och lokaler i Sverige värms med fjärrvärme. Foto: Jeppe Gustafsson/TT

Sveriges fjärrvärmebolag kan bli av med branschavtalet. Det hotar Konsumentverket med, om nya chockavgifter blir verklighet så som för makarna Boije af Gennäs. Samtidigt kan SvD avslöja att tunga politiker mörkade inför valet.

Johan Hellekant

Publicerad 14:31

Följ skribent Sluta följa

Fjärrvärmeavtal kan rivas efter chockavgiften

Reaktionerna har varit starka efter SvD:s avslöjande om [”nyanslutningsavgifter”](#) för att få behålla fjärrvärme. Det är mångåriga villakunder i södra Stockholmsområdet som uppmanats att vara med om att betala 30 miljoner kronor – annars kopplas de bort från värmesystemet.

Men nu hotar Konsumentverket att riva upp fjärrvärmebranschens hela konsumentavtal.

– Jag läste SvD:s artikel. Skulle det här tillämpas, tvekar vi inte att säga upp branschöverenskommelsen, säger Gabriella Fenger-Krog som är chef vid rättsenheten för energifrågor vid Konsumentverket.

Paret Christer och Ulla Boije af Gennäs har bott i ett kedjehus med fjärrvärme sedan 70-talet. Men nu hotas de av ”nyanslutningsavgift” eller uppsagd fjärrvärme. Foto: Magnus Hjalmarson Neideman

Bland villaägare som slagit larm, har SvD berättat om makarna Christer och Ulla Boije af Gennäs. Efter 50 år med fjärrvärme fick de under ett möte på Folkets hus i Norsborg beskedet att de stängs av om de inte betalar uppåt 400 000 kronor i ”nyanslutningsavgift”.

Efter publiciteten gick deras fjärrvärmebolag ut med att beloppen blir lägre – dock utan att precisera eller backa från hotet om uppsägningar.

Men enligt Konsumentverket har Södertörns Fjärrvärme, SFAB, missuppfattat branschöverenskommelsen.

När SFAB:s vd, Ulrika Snellman, hävdar att det saknas ”affärsmässiga förutsättningar” att behålla vissa villaområden med äldre rörledningar, så hävdar Gabriella Fenger-Krog att detta inte räcker som ”skälig grund” för uppsägningar.

Gabriella Fenger-Krog. Foto: Pressbild

I det senaste branschavtalet om rättigheter och skyldigheter för fjärrvärmebolag och deras kunder har Energiföretagen och Konsumentverket preciserat att ”skälig grund” för att stoppa fjärrvärme kan föreligga vid ”betydande försämring av leverantörens affärsmässiga förutsättningar att tillhandahålla fjärrvärme.”

– Men då kan skälig grund vara om hela fjärrvärmeverksamheten blir olönsam, till exempel så att värmeverket måste stängas. Det är däremot fel att olönsamma delar kan sägas upp i samband med nyinvesteringar i rörledningar. Tolkas det så, kan vi inte ha den här skrivningen i branschavtalet.

– Och en domstol skulle knappast heller se detta som skälig grund, fortsätter Gabriella Fenger-Krog.

Den principiella ”småhusfrågan” kan påverka villaägare i hela landet. Den hanteras på högsta nivå i SFAB:s moderbolag Södertörns energi, som ägs av Huddinge och Botkyrka kommun.

”Inga uppsägningar före valet”, noterades i styrelseprotokollet i maj. Det dröjde också till månaden efter valet innan makarna Boije af Gennäs och deras grannar informerades om uppsägning i fall de inte betalar extra.

Fjärrvärmebolaget uppvisar samtidigt rekordvinst, i fjol hela 117 miljoner, och därför ger man nu extra stor utdelning till sina ägare. Det samtidigt som man inte vill ta kostnader för att byta 50-åriga rör i villaområden.

Botkyrkas ledande politiker Ebba Östlin (S) är omväxlande styrelseordförande och vice styrelseordförande i Södertörns energi vars fjärrvärmebolag vill införa ”nyanslutningsavgift.” Foto: Vilhelm Stokstad/TT

Ebba Östlin (S) är ledande politiker i Botkyrka. Hon sitter i styrelsen för den kommunalägda energikoncernen där hon också tecknar firma. I över en veckas tid har SvD sökt henne utan resultat. Inte heller Daniel Dronjak (M), Huddinges kommunstyrelseordförande, vill tala med SvD.

Det gör dock Huddinges kommunalråd **Karl Henriksson (KD)** även han ledamot i den samägda energikoncernen. Enligt Karl Henriksson har politikerna hållits uppdaterade om utredningar kring ”småhusfrågan” en längre tid, dock utan att alla handlingar sänts ut.

Det finns de som menar att fjärrvärmebolaget borde ha skött underhållet och gjort avskrivningar...

– Det kan det finnas.

Det står i ert protokoll att inga småhusägare fick sägas upp från fjärrvärmens före valet...

– Okej. Det var överraskande.

Förslaget är besvärande även för **branschorganisationen Energiföretagen** som brukar se långsiktighet i kundrelationer som fjärrvärmens styrka.

– Vi ska inte och kan inte lägga oss i medlemsföretagens affärer. Men jag vill vidhålla att branschen i stort inte gör så här, och att kunden inte ska behöva hålla reda på hur gamla ledningarna är i gatan, säger Daniel Lundqvist, marknadsansvarig inom fjärrvärme.

Välskötta distributionsnät, alltså rören ut till kunderna, betraktas normalt som fjärrvärmebolagens största tillgång. Enligt Daniel Lundqvist brukar bolagen äga rören ända in i husen, oftast fram till en gräns före husägarens relativt billiga värmecentral.

– Men det är klart att det finns företag som funderar över hur de ska jobba med villaområden på lång sikt. Nyanslutningsavgifter har dock inte varit uppe till någon branschdiskussion, säger han.

Johan Hellekant

Följ skribent